Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Philosophia Aristotelica-Thomistica - Cod. Ettenheim-Münster 226

Endel, Roman
Majer, Ferdinand

[s.l.], 1731-1732

Articulus 2a

urn:nbn:de:bsz:31-120354

Visual Library

Resp. ad 2dum. n. a. Lucet enim transmutatio Astralis, quam experimus in sublunaribus sit causa sufficiens ad asserendum ea generari ex materia et forma: tamen non est unica, cum alia quoque appareant: velut obiter ostendi ex ipso motu, quo agit caelum, ubi lux ...

Resp. ad 3tium ...

Resp. ad 4tum. per 3 caelos ab Apostolo recensitos ...

Articulus 2dus
an
Caeli sint incorruptibiles, solidi, et animati?

Dico 1o Caelos ab intrinseco esse incorruptibiles docet Aristoteles L. 1o de caelo. C. 3. quem Peripatetici communiter secuti contra plures antiquos, inter quos fuit Plato ... Dico 2o ... N. 393[us]

Dico 2o ... N. 394[us]

[illegible]

N. 395 Dico 1° Caeli ab initio sunt incorruptibiles, adeoque nec possunt generari, augmentari vel alterari. Pb. Quod generatur vel corrumpitur ex contrario generatur vel corrumpitur; sed caelis nihil est contrarium. Quia primum motus contrarii deberent esse termini contrarii a quo et ad quem, atqui in caelis non dantur hi termini contrarii; quia contraria deberent maxime distare; sed in caelis, cum sint circulares, non sunt 2 puncta ita maxime distantia quin contrarium constat ex eo, quod ab uno puncto ad alterum semper maior semicirculus duci possit.

N. 396 Dico 2° Caeli sunt solidi, et non liquidi: contra Patres ex S. Script. Pb. 1° quia aliter essent dissolubiles et corruptibiles, sed non sunt corruptibiles; caeli si essent liquidi essent dissolubiles, adeoque etiam corruptibiles, cum dissolutio ad corruptionem tendat. 2° quia moveretur in liquido non habet motum uniformem et aequalem ut apparet in motu aquae, quae cum sit liquida, ideo una partes priores condensantur, et aliae partes posteriores non statim moventur, sed aliquantum subsistunt, adeoque habet motum difformem; quia etiam caeli si essent liquidi contra omnem experientiam haberent motum difformem, quia non sunt liquidi sed solidi.

N. 397 Dico 3° Caelum non est animatum. Hac contra Origenem. Pb. Si caelum esset animatum tunc haberet vel animam vegetativam, sensitivam vel rationalem; sed nullam habet, quia 1° minime non habet animam rationalem quia si caeli possent discurrere et tendere ad aeternam beatitudinem [illegible] admitti, nec vegetativam alias caelum esset corruptibile, nam quae habent vegetativam, indigent augmento et nutrimento, ne corrumpantur. Neque etiam habent sensitivam, quia operationes sensationis dependent a qualitatibus sensibilibus, quibus tamen caeli utpote corpora simplicia carent. Ergo caeli non sunt animati. Dices: a S. Doct. variis in locis docet, caelos esse animatos; non loquitur de caelis seorsim simpliciter, sed quatenus caelum sumitur cum suo motore Angelico, in quo sensu possunt dici animati propter contactum virtutis Angelicae.

Solvuntur objectiones.

N. 398 Obj. 1° contra 1am conclusionem. Sol: 1° dicitur opera manuum tuarum sunt caeli; ipsi peribunt tu autem permanes, quia sunt corruptibiles.

2do. Si caelum foret incorruptibile et perpetuo duraturum extaret sua adduratio infinitam. Atqui repugnare videtur quid finitum quale est caelum: quod ergo.

3tio. In quibus caelestibus sunt primae qualitates contrariae, calor scilicet frigiditas, humiditas et siccitas: quod sunt et mixtio corruptibilia. pa. Astrologi communiter dicunt Saturnum esse frigidum, Iovem temperatum, Martem ardentem et siccum naturam, Solem calidum et siccum ceteri; quod in eis sunt qualitates contrariae quaecumque erunt corruptibiles.

4to contra 2dam conclusionem. Sol nunquam caret atris punctis, quae videntur esse veluti atrae nubes, et fuligines, proinde signum est exhalationes et fumum in illam caelestem regionem evehi; et ita fluidam esse et liquidam, quod falsum est quod caeli sint solidi.

5to. Mars nunc supra nunc infra solem deprehenditur usque. Similiter mercurius modo supra modo infra solem. haec quae non nequeunt, nisi dicatur caelos esse ad instar aeris fluidos: in quibus sydera circumeant, sicut aves in aere.

6to contra 3iam conclusionem. Caelum est nobilius quam sublunaria, quod incorruptibile est nobilius et perfectius corruptibili: sed non est nobilius, si non est animatum: quod est animatum.

7mo. Psal: 18 dicitur caeli enarrant gloriam Dei: et opera manuum eius annunciat firmamentum. quod caeli debent habere animam.

8vo. Caeli generant in his sublunaribus res animatas, ut muscas in aere, ranas in aquis etc. quod et ipsi animati et vivunt.

Ad 1mum. Respondeo. Superabunt non esse ita accipiendum, quasi caeli in se pereant, sed tantum quoad motum, et influentias in mixtorum generationes, quae post diem iudicii non erunt amplius. N: 399

Ad 2dum. Respondeo. Da. repugnat, ut caelum duret adduratione categorematice et habet infinitam ca. ut duret adduratione syncategorematice tantum et tantum quod infinitam, qualis est duratio caeli in aeternum duraturi et: a etc.

Rideo ad 3tum da. sb; nᵃ qltes qtrariæ sicut calor frigus, humiditas, et siccitas cualiter et effective in corpus cælestibus, hoc est, quæ corpora cælestia humidi- tates in corpus sublunaribus causant efficientes. Si ma qltes formaliter in corpus cælestibus, hoc est, ut ipsa corpora cælestia possint formaliter calida, frigida, sicca denominari nego etc.

Rideo ad 4tum, 1° atra illa puncta, sive maculas solis non in sole ipso, vel in ipso cælo, sed in sublimissima aeris regione generari. Rideo 2do eadem puncta esse quosdam planetas minus proprios, quales circa Jovem cernuntur, qui forte propria luce non pollent, ideoque quod sunt infra solem, apparent opaca et atra, quod vero sunt supra vel ad latera solis habent aliquid lucis, ut videri possint.

Rideo ad 5tum Martem, Mercurium, et alia minora sydera propria habere circulos excentricos, in quibus propriis motibus volvuntur adeo, ut dum sunt in superiori parte proprii circuli videantur seu appareant oculis nostris supra solem, cum in latere eiusdem circuli conspiciuntur videantur ad latus solis, dum denique in inferiori parte illius circuli deprehensa cernuntur, infra solem apparent.

Rideo ad 6tum. d.m. est nobilius simpliciter nomine idem quod est in et sic dicta m n: c. sublunaria viventia sunt simpliciter perfectiora ratione præstantioris formæ, nam iuxta S. Augustinum musca præferenda est soli; econtra cælum est idem quod nobilius ratione incorruptibilitatis. Si ad qparetur ad inanimata, tunc cælum est simpliciter perfectius, et sic cælum sit causa univers alis, verum sublunaria quia tamen cælum est causa instrumentalis, ideo non est simpliciter perfectius quam sublunaria. Nec dicas. perfectio simpliciter talis desumitur ex perfectiori forma; cæli habent perfectiorem formam, quia forma cælestis modo inamissibili informat, quod certum perfectio est simpliciter nobilior. Rideo enim d: n cæli habent perfectiorem formam quoad rationem generica c m perfectiorem n: m etc.

rão generica fõa in quni desumitr à specifici modo
actuandi, spes̃ : spifica desumitr à specifici entte, unie qõ
entias aãti : exĩtr, idẽ fõa viventes sũ specifi : spõn
coloru.

Resoãd 2mu Cælos enarrare gloriã Dej et opera manũ
eius annunciare sumitur n̄ prõalr et quasi cæli sũt
loqueter intelles, sed mãneter tũ, ū occasionaliter,
quãq sũt objq mãa ad occasio enarrandi gloriã Dej,
et opera manũ ejus annunciandi.

Resoãd 3vũ ex S: Doct: ia p. Q. 70. Arl: 3. Cælos
generare duntaxat ut instmta Dej viventis; ū
Angelorũ moventiũ, in his sublunaribg res aĩatas, at
negãd ē, cælos ut cãas pples generare eqũdi res aãtas
eo qd fores nisiũ, ut animarent cæli et viverent.

Quæstio Secunda
de astris
Articulus primus
de
Nãa, numero et magne eorũ.

Notãd. Antiquis erat olim grundã dicentiũ astra nihil ẽẽ aliud
qm grandia quodã uniq cæli inferioris foramina, p
quæ Lux cæli empyrei ad nrõs oculos transmittatr, sed
hoc commentũ iã pridẽ multũ amplq locũ habet apud Philos,
nã oẽs unaniter ssentiunt astra oĩa ẽẽ veras cæli partes,
globosas eadẽ, densasq ac Luminis plenas. Quæritr igitr 1o
an stella dstingtr quoad substãd à cælis, in qbq existunt
2o qt sint. 3tio, quanta sit eorũ magdo. igitr

Dicõ 1o astra dstingtr substaalr à cælis, in qbq existunt: Rão
ẽ qt, qd ita distãd evidentiũ, qm sine in astris inda
in cælis dstingi, sufficns sbue ẽẽ ad substãlr distinctiones
afferendã. astra oĩa sũt densa, gravia, lucida, et qdẽ
luce n̄ aliunq, sed qua in astri eorũ diversa virtute

N. 400 — N. 401